

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಚೈರೇಗೌಡ)

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ಏನೊಂದು ಎಂಡರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಇಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಗೇಣೀನಾರ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇರವಾದ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಏನಾದರೂ ಎಂಡರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿ ಆ ಊರಿನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಪಹಣಿ ಬರೆಯಿಸಿ, ಗೇಣೀದಾರರಿಗೆ ಜಮಾನಿಸ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹೆಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೈಲಾಸುರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರು ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಮದ ಮೇರೆ ಅಪೀಲ್ ಬರಲಿ ಅಥವಾ ಬರದೆ ಇರಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಯು ಯಾರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೂಡಲೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಹಣಿ ಇಬ್ಬದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಆ ಜಮಾನಿಸಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಹೆಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಪಹಣಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸ ಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇದೇ ಪಹಣಿ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸೂರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಈಗ ಹೇಗೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ?

Notice of Adjournment motion re : Police firing at Davangere

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದುರಂತ ನಡೆದಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಡ್ಮಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮೋಷನ್ ಬಂದಿದೆ, ಮತ್ತು ಕಾಲಿಂಗ್ ಅಟೆನ್ಷನ್ ಮೋಷನ್ ಸಹ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆಯಬಾರದಾಗಿತ್ತು; ಅದರ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ತೀವ್ರ ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಬಿ. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಎನ್ನುವ ಜನರರ ವ್ಯಾನೇಜರರವರು ಈ ಒಂದು ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಹುತಿ ಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರು, ನಿಷ್ಠಾವಂತರು ಮತ್ತು ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಈ ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಕೊರತೆ ಘಟನೆ ಬೊದಲೆಯಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ತರಹ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷವೂ ನಡೆದಿತ್ತು. ಹೀಗೆ 5-6 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಅಲ್ಲಿ ರೀ-ಇನ್‌ಪೋರಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಾತಾವರಣ ತಪ್ಪಿಕರವಾಗಿದ್ದ ಹಾಗೆ.....

(ಹಲವು ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ತಿಳಿಪಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು)

ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ವ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ನೌಕರರಿಗೆ ಡಿಸ್ಕೂಟ್ ಇದೆ, ಮನಸ್ಸಾಪ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಪಾತಾವರಣವನ್ನು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಅಲ್ಲ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಇವುಬ್ಬರಲ್ಲ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಈ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಭದ್ರತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ದುರ್ಘಟನೆ, ಒಂದು ವಿಷಾದಕರವಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋಗಿದೆ. ಇಡೀ ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರವನ್ನು ತಲ್ಲಣಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ಗೊಬರಿಸಿಡಿಸಿದೆ. ಈಗತಾನೆ ಎನ್ನ ನಡೆದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಸು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಈಗ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಸಬ್ಜುಡ್‌ಇಸ್. The moment the F.I.R. is filed in the court the matter becomes *sub-judice*. ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ತಮಗಲ್ಲರಿಗೂ ಕಳವಳಪಡಿಸುವ ವಿಷಯ ಈಗ ಶಾಂತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿರುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎನ್ನ ನಡೆದಂಥ ಗೋಲಿಬಾರ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇತ್ತು ಅಂದರೇನು? ಗೋಲಿಬಾರ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕರಣ ಏನಿತ್ತು? ನೀವು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದರೇನು? ಗೋಲಿಬಾರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಅನೇಕರು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದಕ್ಕೂ ಕೋರ್ಟಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಗೋಲಿಬಾರ್ ಪ್ರಕರಣ ಏತಕ್ಕೆ ಆಯಿತು? ಏನು ಆಯಿತು? ಅದೇನು ಕೇಸು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ? ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಲಿಂಕ್ ಇದೆಯೇ? ಗೋಲಿಬಾರ್ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಏನು ಒಳಗೆ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು, ಪೊಲೀಸಿನವರು ಯಾವಾಗ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು? ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮರಣಗಳಾಗಿವೆ, ಕೆಲವರು ಗಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಆಸ್ತತ್ವೆಯಿಲ್ಲದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫೈರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತನಿಖೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ತನಿಖೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಬರಬಹುದು, ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ ಆಟಿನ್‌ಷನ್ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಅಡ್ವರ್ಸ್ ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡುವುದು ಆಗಲೇ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† Sri C. M. ARUMUGAM (KGF).—Madam, we are not concerned with the merits of the case; we are not concerned how the workers went in a procession, what are the grievances of the workers, whether they were properly considered, whether there was any conciliation or discussion between the management and the workers and so on and so forth. We want a sort of guidelines for the Opposition so far as these matters are concerned. What we are asking is a normal thing. When Sri Siddaveerappa was in the Opposition, the Opposition wanted to gherao the Speaker. As long as you preside, we will refrain from it; the Opposition has imposed on itself the restriction of not gheraoing the Speaker. If there is a change in the Speaker, I cannot say what will happen. But I may assure you that so long as you preside we will not do that.

(SRI C. M. ARUMUGAM)

It is the practice in several States of our country that if anybody dies as a result of police firing, immediately the Chief Minister or the Home Minister comes out with a statement. In all cases of police firing my experience is that the person who fires will not come into the picture at all. In one case a person shot a twelve-year old boy. The body was not give to the party but was buried in the forest and that police officer became a top man in the State. He has now retired. I am only submitting that what we are concerned with is whether police firing was warranted, and whether they have taken the permission of the Assistant Commissioner or the Deputy Commissioner before firing was resorted to. In a gathering besides the workers there will be so many innocent people like merchants and students. I have seen a workers procession in the city. Usually so many others follow such a procession. When the police fire they need not necessarily shoot the people who are indulging in violence as some innocent people also die. Now I ask the Government whether it would appoint a Judge to probe into this matter just as they did in the case of Madhugiri incident. Whatever may be the findings we are not concerned with the merits of it. Let them appoint somebody to go into this matter and find out who are the two persons who died. Are they the workers or the employees of the mill? If there is a little injury to the police men, they resort to firing. The police has so much protection. The moment there is a little violence immediately they shoot. Of course, that has been going on all these years. Some time back the Indian Penal Code was amended so as to give protection to the railway property. Railway property is the property of the Central Government and they are wise enough to protect their property. Take the case of EXPO in which the previous Government was completely exposed. The students were very much aggrieved. Then the then Opposition including my elder Sri Siddaveerappa demanded a judicial enquiry into that matter. The records about that are now with the present Government. They know who have all gone. Why donot they come out with the list? In that connection there was a police firing and so many students were put in Jail. The Opposition then demanded a judicial enquiry. Therefore, I would only submit that since there was a police firing in Davangere as a result of which two persons died and several persons were injured, we want a judicial probe into the matter.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗತಾನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೊಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ದಾವಣಗೆರೆ ನಿವಾಸಿಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಅಷ್ಟೇ ನಿರ್ವಹಾರ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲರಕ್ಕೂ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಅವರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದು ಒಂದು ಭೀಕರ ದುರ್ಘಟನೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾವ ವಿಷಯ ಸಬ್‌ಜುಡೀಸ್

ಅಗುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನುಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಇದು ಒಮ್ಮೆಗೇ ನಡೆದಂಥ ವಿಚಾರವೆನೂ ಅಲ್ಲ. ಆ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕನನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಘಟನೆ ಕೊನೆಗೆ ಅದು ಅಲ್ಲರೂ ಜನರಂ ಮಾನ್ಯನೇಜರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿ—ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರ ಪಾಣವೇ ಹೋಗಿದೆ; ಅದರ ನಾನು ಅದನ್ನು ಖುಷಿ ಎಂತ ಹೇಳಿದ್ದೆರೂ ಅದು ಸಾವಿನಂತೆ ಪಕ್ಕವನಾನವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಕೃತ್ಯ ನಡೆಯುವವರೆಗೂ ಪೊಲೀಸನವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯವರು ಬಹಳ ತಪಕದಿಂದಿದ್ದಾರೆ—ಕಾತರತೆ ಇಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದಾವಣಗೆರೆ ಯ ವಿಷಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿರ್ದೇಶನವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜೇ ಅರಸರು ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲರಕ್ಕೂ ಬಟ್ಟೆಗಿರಣಿ ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಎರನುವಿತ್ತೇ ಏನಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಮಾಲೀಕನು ಒಂದು ಸಹಸ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಗಿರಿಣಿಯಿಂದ ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಜಾಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರನ್ನೂ ಸಂಯಮದಿಂದಲೇ ವರ್ತಿಸಿದರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನವಿಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಖುಷಿ ಕೇಸಿನ ತೀರ್ಮಾನ ಮೊನೆ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಆಗ್ಗೆ ಆ ಕೇಸು ಐ.ಪಿ.ಸಿ. 302 ರ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದಿದ್ದು ಅದು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಅದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಅಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿರಲಾರದು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—May I bring to the notice of the hon. member that that dispute was between two factions among labour and not between labour and management?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಕ್ಕೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಅಲ್ಲ ಘರ್ಷಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮಾನ್ಯನೇಜರ ಮಂಟನವರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಸಹಾ ಸೇರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರ.

Sri D. DEVARAJ URS.—May I submit onething? We can understand the hon'ble member's anxiety to know certain steps taken by the police between this period. I can also understand the hon. member saying that the House may be taken into confidence to know the facts. It may not be desirable to go into the background of what has happened. The background with regard to the previous incidents may not be same as in this incident. We do not know that. I am not in a position to say yes or no. Therefore, it is better to refrain from making reference to past incidents.

Sri K. PUTTASWAMY.—I thank the hon. Chief Minister for the kind intervention. I shall confine to the present incident.

ನಾನು ಈಗ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಾದರೂ ಸಾಮರಸ್ಯ ಕೆಡಬಹುದು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಹಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ ಪೊಲೀಸನವರಿಗೆ ಒಂದು ಮುಂದಾಗುತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಇವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆ ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆಯದೆ ಇರುವಂತೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇವರು ಕೈಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳೇನು? ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನರು ಆ ಮಾನ್ಯನೇಜರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲ ಹೊಡೆದುದಲ್ಲದೆ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೂ ಎಳೆದು ಅನಂತರ ಅವರ ತರೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲು ಜಡ್ಡಿದರು ಎಂತಲೋ ಏನೋ ಬರೆದಿದೆ, ಅಂತಹ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಶಕ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇಂಥ ಒಂದು ಘಟನೆ ಬರಬಹುದು ಎಂಬ ಸುಳಿವು ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ದಾವಣಗೆರೆ ಯ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೆಮ್ಮದಿ ಪುಟಾಗಬಹುದು, ಎಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—The Hon. Minister has already submitted that it is not advisable to take up this as an adjournment motion. If it is allowed, I can understand that this may be taken up for discussion. At this stage I would like to know whether even before decision is given by the Chair, where is the point in discussing this issue one after the other? I can understand the hon. member Sri K. Puttaswamy's point of view and another hon. member's view. Beyond that I cannot understand if everyone of us want to talk about it. I am afraid it will lead us nowhere.

4-00 P.M.

Sri B. B. SAYANAK.—The firing ordered is to shoot at sight...

Sri D. DEVARAJ URS.—Whether firing is justified or not is a matter again that has to be looked into.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—We have read in to-day's newspapers about the incident and the hon. lady member from Davangere and the Hon. Health Minister have stated something about it. Over and above that, we have been informed that the matter has already gone to the court and F.I.R. has been sent.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂಥ ಕೇಸ್ ಬಂದಿರುವುದು ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಸುವಲ್ಲ, ಇಂಥಾದ್ದು ಎಷ್ಟೋ ಆಗಿವೆ. ಜುಡೀಷಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹಿಂದೆ 3 ದಿನ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಪಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Is this the way of saying things? Do you think that if you become angry you are very strong? In fact you render yourselves very weak and feeble. I know the feelings of the hon. members. If the matter has gone to the court we cannot assume things. The hon. members who have given notice of adjournment motion, may speak for a minute in one sentence. That I may allow. But this can't be the occasion for a full fledged debate on the matter.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಹಲವಾರು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ, ಒಂದು ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದೇ ಎಂಬುದು, ಆಗುವುದಾದರೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸಭೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಬಾರದು, ಡಿಜಿಟಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಗೋಲಿಬಾರ ಮಾಡುವುದರ ಡಿಜಿಟಿ ಹೇಳುವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಗೋಲಿಬಾರ ಆದಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If the FIR has been sent to the court it becomes *sub-judice*.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಪೊಲೀಸರು 12 ಜನರನ್ನು ಕೊಂದು ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಕಳಿಸಿದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿನೂ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ದೇವರೇ ಕಾಪಾಡಬೇಕು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Even just referring to facts will have our own conclusions and that will cast reflections. It would be better on the part of the hon. members to restrain themselves and say whatever they want in brief.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೋರಬ).—ನಾನು ಕಳೆದ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದ ಎಲರಪ್ಪನವರು ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ಮಧುಗಿರಿ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಲಿಬಾರ್ ಅಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಗಲಭೆಗಳಾದಾಗ ಪೊಲೀಸರು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಕಳಿಸುವರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ಸಭೆ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಸರ್ವಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಸಭೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ, ಕೇಳಿಬಂದುದರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಕಳಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಸರ್ವಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಛಾರ್ಜ್ ಫೀಟ್ ಹಾಕಿದಮೇಲೆ ಸರ್ವ ಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದು. ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಕಳಿಸದಮೇಲೂ ಕೂಡ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕೋರ್ಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತನಿಖೆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ, ನಡೆದ ಘಟನೆ ಒಗ್ಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಕಳಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತರಬಹುದು ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದಿರುವುದು ವಿಷಯಾಂತರ. ದಾವಣಗೆರೆ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಿಷದ ಪ್ರಕಾರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಒಬ್ಬಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವಗಾಹನೆಗೆ ವಿಷಯ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಗಲಾಟೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅವರನ್ನು ಜಜ್ಜಿದ್ದಾರೆ, ತೆರೆಯಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯಾಂಶ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇಲ್ಲವೆಂಬವರೆಗೆ ಏನು ಸಮಾಚಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ ಅದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಲು ಹಕ್ಕಿದೆ. ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಒಂದು ತನಿಖೆಮಾಡಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೆಲಸಗಾರರದಿರಬಹುದು. ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ವಿಚಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಕಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲೇಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ಇಂಥಾದ್ದು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಅಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಅಮೃತಗಂಧರ್ವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಂದೂಕವಿದೆ, ಬೇರೆಯವರಿಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರು ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು ಪ್ಲಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಇಂಡಿಯನ್ ಪೀನರ್ ಕೋಡ್ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದ ಎಲರಪ್ಪ.—ಕ್ರಮಿಸರ್ ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 107 ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರದ್ದೇ ತಪ್ಪು ಇರಲಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರದ್ದೇ ತಪ್ಪು ಇರಲಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲವೆಂಬವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಯಾವರೀತಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸ್ ಕವ್ಷನ್ ಗೆ ಆಪಕಾಶ ಕೊಡಿ. ಇದು ಸರ್ವಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

SRI B. B. SAYANAK.—Mr Deputy Speaker, I have stood not to defend the workers, but to condemn the police firing. There, there are three Unions, C. P. M., C. P. I. and the Managers Union. I want to know why the Government has not looked into this matter. The police rushed to the mill immediately on receipt of information and

(SRI B. B. SAYANAK)

at once fired. The firing must be first in the air. They have not done that. The firing is shoot-at-sight, this must be condemned. Here eight persons have received bullet injuries. Hence, I request the Government to have an impartial judicial enquiry so that justice is done to them.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಇದನ್ನು ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಹಾಕಿದರೆ ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫಾರ್ಮ್‌ಪೀಟ್ ಹಾಕಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಕಂಠಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿಯಮ್ಮನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There are conflicting judgements on the issue. I may tell the hon. member for his information that in 1962 I myself had opposed the Ruling of the then Speaker. Even then it was held that if F.I.R. has been sent it is *sub-judice*.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಕಂಠಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಹಾಕಿದರೆ ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಡೆರ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು. ಫಾರ್ಮ್‌ಪೀಟ್ ಹಾಕಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ದಾವಣಗೆರೆ ಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಫೈರಿಂಗ್ ಅದಮೇಲೆ ಡಿ.ಐ.ಜಿ. ಯವರು ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿದರಂತೆ, ಎರಡು ಅಂತ ಕಂತೆ ವಿಷಯ. 1,25,000 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಇದ್ದರೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಅಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದು ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಈ ಗರಾಟೆ ಸಂಬಂಧ ವಾಗಿ ಸಿ.ಐ.ಐ. ಯೂನಿಯನ್ ಕೂಡ ಸೇರಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ವಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಸೇರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ದುರ್ಭಾಷನೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ. ಅಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ನಡೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಫೈರಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತೇ? ಬಳಿಗೆ 11 ಗಂಟೆಯಿಂದ 3-4 ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಪೊಲೀಸಿ ನವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ವಿವರ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರ ಆಭಿಪ್ರಾಯ ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗು ವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಏನು ಇದೆ, ಅದೇರೀತಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪೊಲೀಸರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ವಿವರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಿ. ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ:ಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿತ್ತೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದು ಸುತ್ತೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೂಡ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದಾವಣಗೆರೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಇದು ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗುವುದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಡಿಸ್‌ಕಪನ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I am sorry, I did not know that. The Hon'ble Chief Minister knows about it and he will say what it is. As a matter of fact, I only initiated an abstract principle.

Sri D. DEVARAJ URS.—As was pointed out, as a matter of principle it ought to be the position. However, this matter, when it came to my notice, it is I who said : 'we shall take the Houses into confidence: we shall give some factual report of what has happened'. Whatever might have been said just now, I have no objection to give the facts as we have received. If the House and the Chair permits, I will make a statement.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Considering the whole position, until the charge-sheet goes to the Court, it will not be a matter which is *sub-judice*. So far as F.I.R. being sent, there are conflicting judgements. If mere facts are to be given, it can be given by the Government.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಈ ಘಟನೆ ಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದೆ. ಈವೊತ್ತು ನಾವು ಸಮಾಜವಾದದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ತರೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಗೋಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಜನರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ತರೆಯನ್ನು ಒಡೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಬ್ಬ ನಿರಾಯುಧನನ್ನು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಂಥೊಲಿನದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾವು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The hon. Member is assuming the man is murdered. The fact is he is dead. If he is murdered or not will have to be proved.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಇದರ ಸಿನೆರೆ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆದೀತು. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದುದು ಆಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Every one of us deplore the incident. You could have waited until the whole thing was looked into.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಘಟನೆ ಇವುಗಳ ಪರಿಚಯ ನಮಗೆ ಇದೆ. ನೀವು ಏನಾದರೂ ಶ್ಲೇಷಕ್ಕೆ ಒಲಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆದೀತು. ನಾವು ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಂದೋಳನವನ್ನು ನಡೆಸಿದವರು. ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಬೇಕಾದರೆ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯಿರಿ. ಕಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ರೈತರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಂಗವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ಎದೆ ಕಲಕುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ಮುಂದೆ ಆಗದೆ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಪ್ಪು ಹಾಕಬೇಕು, ಅಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

† **Sri D. DEVARAJ URS.**—Sir, before I proceed to make a factual statement, I would like to express my sympathies to those who are dead. According to the report, one person of the management is dead and two persons who have received bullet injuries are also dead. I do not like to say anything at this stage. It is too early for me, nor is it proper for me, to make any other comment for or against. I think my business is to confine my remarks to state facts as Government is aware of at the moment, although I can very well appreciate the ideas that were expressed by Hon. Member Sri Thimmappa. The whole thing is a very sorry episode; it ought not to have occurred. Anyway it has occurred and it is for the Government to take all precautions and care to see that such things will not repeat.

(SRI D. DEVARAJ URS)

STATEMENT

Davangere Cotton Mills is the biggest textile Mills in Davangere with over 2,000 workers. The morning shift starts at 7 a. m. with an interval at 11.30 a. m. for half-an-hour. On 3-8-72 *i.e.*, yesterday, an Assistant Machine Starter by name Sri Bora, absented from work. As per the working arrangements of the Mill, another worker of the same section was asked to work in place of the absentee. So, the management ordered the Senior Spinning Starter by name Sri Khasim Sab to work in place of Sri Bora; but he refused to do so. The management, therefore, placed him under suspension pending enquiry.

After the interval at 11.30 A. M., the workers of Loom Fixtures Section struck work protesting against the suspension of Sri Kasim Sab and resorted to stay-in strike without any valid reasons and also without notice to the management. On receipt of the information from the Management of the Mills, the Circle Inspector along with the Police Sub Inspector visited the Mills and found the situation peaceful. He therefore returned from the Mills.

At about 2-30 P. M. the workers of the first shift and the workers of the different sections started assembling outside the mill premises. A section of the workers inside the mill premises entered the room of the Administrative Officer, Sri Sharma and threatened him and demanded that suspension order be lifted and the worker taken back to duty. The Administrative Officer having pleaded his inability to do so, the workers assaulted him and dragged him outside. He became unconscious due to head injuries. Thereafter, some other workers entered the Time Office and assaulted the Time Keeper. Sri B. P. Setty, Manager, Sri Anjaniah Setty, Labour Officer, Sri M. Nagabushan, Welfare Officer, who came there were also surrounded and assaulted. Sri B. P. Setty and other injured persons were given first aid and removed to Hospital. Immediately on receipt of information regarding the disturbances, the Circle Inspector, Davangere City, rushed to the spot with available Police force and found that a mob of 5,000 persons including the persons of neighbouring Mills had gathered there. The workers were violent and pelting stones at the building and the approaching police men. The Circle Inspector tried to make his way through the violent crowd to rescue Sri Setty from the hands of the mob, but the mob surrounded the police. The Circle Inspector warned the mob to disperse but as they failed to heed his advice, the police fired teargas shells and resorted to lathi charge. As the workers continued to pelt stones and were trying to overpower the police, the police opened fire in self-defence. In all the police fired, 12 teargas shells and 15 rounds from point 3.3 rifles. As a result of Police firing, 8 persons sustained injuries and they were removed to the hospital. Two of them succumbed to bullet injuries. Sri Setty, Manager succumbed to the injuries at the Hospital. Five other

officials viz., Sri Sharma, Administrative Officer, Sri Anjaniah Setty, Labour Officer, Sri Nagabhushan, Welfare Officer, Sri Selvaraj, Supervisor, Weaving Section and Sri Azeez Ahmed were also injured. They are progressing in the Hospital. The Circle Inspector of Police Sri M. A. Rahim and a Constable of the DAR who sustained injuries have been admitted into the Hospital. Other Police personnel have also been injured.

The Superintendent of Police, Chitradurga, rushed to the spot immediately. The Sub Divisional Magistrate has promulgated an order under Section 144 of the Criminal Procedure Code for a period of 7 days. The District Magistrate also rushed to that place immediately. The additional police reinforcement has been rushed from Bangalore. The D.I.G. Central Range, Bangalore, has proceeded to the spot. So far 72 persons have been taken into custody and a case under Sections 147, 148, 302 read with 149 IPC and another case under Sections 332, 147 and 148 IPS have been registered and are being investigated. The situation is reported to be under control. The development are under strict watch.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—In view of the Chief Minister's Statement I withhold my Consent to the notice of privilege motion.

4-30 P. M.

Allegations against the Minister for Revenue

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ತಿಪಟೂರು).—ವಾನ್ಯ ರವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯ ಏನು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. 12 ಗಂಟೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಫೈಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲ ಜುನಾವಣೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ, ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ತಮಗೆ ಈ ದಾಚಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ, ಹೀಗೆ ಎಂದು ಆದೇಶಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Has the hon. member sent it to the Legislature Secretariat?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮೂರೂದಿನವಷ್ಟಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಶಾಸನ ಸಭೆ ಇವತ್ತು, ಮುಗಿಮು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಐದು ನಿಮಿಷ ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರೆ, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will enquire into that matter. The Hon. Minister for Revenue against whom allegation is made is not here.

Sri D. DEVARAJ URS.—Is it the desire of the hon. Member to make certain charges or allegations? I do not know whether the charges have been sent to the Minister concerned. If it has been sent to the concerned Minister and if he is ready, then, he can make a statement.